

Maritimne sposobnosti luke Dubrovnik

Kap. MIŠE DOMJAN

Luka Dubrovnik nalazi se sjeverozapadno od samog grada i sastoji od dva dijela: prirodnog zaliva gruške luke, između poluotoka Lapad i samog naselja Gruž, te od vezova u Batahovini i Sustjepanu, koji se nalaze na južnoj obali Rijeke Dubrovačke u neposrednoj blizini Gruža.

Prilaz u luku s mora nije otežan u navigacionom pogledu. Osim plićaka uzduž sjeverne obale poluotoka Lapad, koji u stvari i ne čine smetnju ulazu brodova, podmorskih hridi, niti zapreka nema, koji bi zahtijevali naročitu pažnju brodova kod ulaza u luku.

Sidrište luke je veoma prostrano, a nalazi se između ubavog otočića Dakse i kopna, te dalje prema luci ispred ušća Rijeke Dubrovačke. Prema sjeveru ovo sidrište može se protegnuti po potrebi na cijeli kanal, koji zatvaraju otoci (Koločep, Lopud i Šipan) s kopnom. Dubine sidrišta variraju od oko 30 m. na južnom dijelu pred lukom do oko 45 m. na krajnjem sjevernom dijelu našeg sidrišta. Dno drži dobro, te se ovo sidrište može smatrati dobrim.

Zaliv gruške luke se proteže u smjeru NNW - SSE u dužini od oko 1650 m, a ide od rta Kantafig na istočnoj obali zaliva do dna uvale zvane Batala. Na ulazu kod rta Kantafig luka je široka oko 350 m, zatim se nešto malo sužuje, pa opet širi, tako da ta širina iznosi oko 450 m i sa strane Lapada formira uvalu Lazaret. Dalje se luka sužuje i završava uvalom Batala.

Operativne obale gruške luke su na istočnoj strani zaliva i to ispred samog naselja Gruž. Za prekoceanske brodove duge su oko 860 m, a daljih 170 m obične u slučaju nužde može se upotrebiti na samom Kantafigu, kako se je to već i prije i poslije rata činilo.

Uzduž obale prolazi željeznički kolosijek, a na većem dijelu obale smješten je, pored željezničkog i dekovolski kolosijek. Iza željezničkog kolosijeka nalazi se 7 zatvorenih skladišta za primanje razne robe, te otvorena stovarišta u glavnom za drvenu građu i boksit.

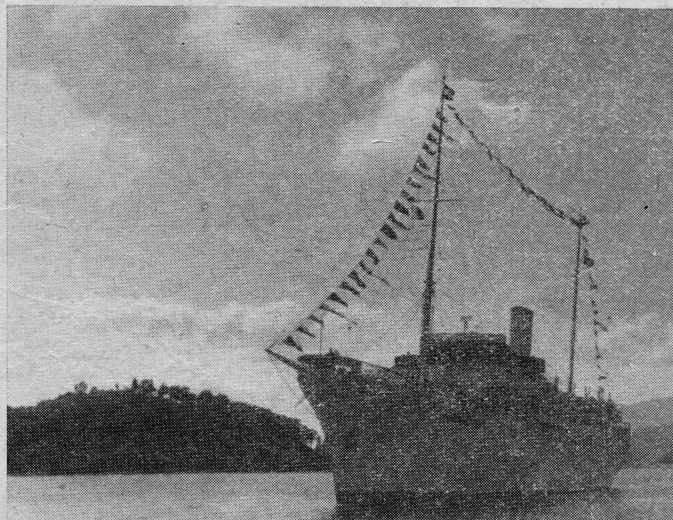
Pred lučkim magazinom su dvije poluportalne dizalice kapaciteta 1,5 tone svaka.

Obale u samoj gruškoj luci uglavnom primaju brodove, koji vrše utovar drvene građe, glavnog pretovarnog artikla ove luke, koji je u 1953. godini dosežao cifru od oko 150.000 m². Nadvodni dio obale pred željezničkom stanicom i nešto više od polovine podvodnog dijela bili su obnovljeni 1950. godine. Ostatak podmorskog dijela trebalo se popraviti 1952. godine, međutim, to se do danas nije ostvarilo.

Gat »Petka« služi za pristajanje brodova u glavnom u lokalnom putničkom saobraćaju, a dalje od ovoća obala prema Batali služi samo u lokalnom saobraćaju.

U dnu gruške luke, Batali, nekad se je moglo vezati u četvero par praznih velikih prekoceanskih brodova. Kad obala u Batali, koja se sada obnavlja i izgrađuje, bude gotova, u slučaju potrebe opet će se moći brodovi u tom dijelu obale vezati u četvero. Tako isto mogu se vezati u četvero, za kraće vrijeme brodovi i sa strane Lapada u uvali Lazaret.

Kao sve obale, građene prije nekoliko decenija, tako i ove u gruškoj luci, nijesu fundirane na dubinama, koje bi odgovarale današnjoj većini brodova i njihovom gazu. Ipak, moramo imati na umu, da neposredno iza oslobođenja dok su ostale luke bile okupirane — a kad su bile oslobođene jer su njihove obale bile demolirane i onesposobljene od okupatora jedino je gruška luka primala brodove dubokog gaza tipa Liberty, kao i naše velike prekoceanske brodove, koji su

Svedski m/b „Stella Polaris“ ulazi u Grušku luku

nosili pomoć našoj domovini. Godine 1945. i 1946. primila je gruška luka preko 320.000 tona razne robe. Svaki od ovih brodova, od kojih 48 velikih preoceanskih brodova većinom tipa Liberty, bio je iskrcan pravovremeno i bez naročitih poteškoća. Gubitaka na robu nije bilo.

Općenito uzeto dubine gruške luke ispod površine mora, kojom se kreću preoceanski brodovi, dovoljne su za njihovo manevriranje bez remorkera. Gruška luka nije odavno bagerovana, te su se dubine na nekim mjestima smanjile, ali bagerovanje luke, imalo bi se izvršiti kroz ovu godinu, te bi se time dubine povećale.

Inače je luka odlično zaštićena, te je jedna od najboljih prirodnih luka na Jadranu.

Vezovi u Rijeci dubrovačkoj. Rt Kantafig je granica između gruške luke i Rijeke dubrovačke. Uzvodno oko 400 m od rta Kantafig nalazi se drvena obala Batahovine duga oko 115 m. Ova obala je građena 1946.—1947. godine, a podvodni dio je obnovljen i pojačan 1952. godine, te je tada obala produžena za 25. Namijenjena je pretovaru boksita. Preoceanski brodovi, koji na tom vezu krcaju teret boksita moraju se odmaknuti od obale i na taj način najdublji teretnjak može biti nakrcan do svoje pune nosivosti. U poza-

dini ove obale nalazi se željeznički kolosjek i otvoreno stovarište za uskladištenje boksita.

Vez ispred postrojenja Jugonafta u Sustjepanu od svoje gradnje i osposobljenja prima brodove-cisterne svake veličine. U veljači 1954. godine na tom vezu bio je privezan američki brod-cisterna »New-Jersey« sa 16.567 tona tekućeg goriva i sa gazom od 9 m, te je iskrcao dio tereta.

Vez bunker stanica u Sustjepanu i prije rata bila je poznata u svijetu, te je opskrbljivala brodove svih nacija gorivom. Obala je duga oko 85 m a bila je demolirana od okupatora. Potpuno je obnovljena 1950. godine. Što se tiče dubine ona je takva, da na udaljenosti od 2 m od obale može pristati brod sa 9 m gaza. U pozadini je otvoreno stovarište za uskladištenje ugljena. Ovim vezom i stovarištem raspolaže Opskrba brodova. Pristup svim ovim vezovima u Rijeci Dubrovačkoj je slobodan i bez poteškoća.

Kako se iz ovog pregleda vidi, luka Dubrovnik svojim položajem — površinom zaliva, sidrištem, operativnim obalama i prosječnim dubinama, ima sve maritimne osobine, koje su potrebne za vršenje operacija u teretnom prometu s najvećim preoceanskim brodovima, i koje joj daju značaj važne uvozno-izvozne luke.